

PAGALBOS ONKOLOGINIAMS LIGONIAMS ASOCIACIJA

Juridinio asmens kodas 302704554, Kalvarijų 300-111, LT-08318, Vilnius

Telefonas +370 630 60636, el. paštas: info@pola.lt

2023 m. vasario 24 d.

Vilnius

Siunčiama tik elektroniniu paštu

Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijai

ministerija@sam.lt

kopija:

Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai

taryba@kt.gov.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2008 M. BIRŽELIO 28 D. ĮSAKYMO NR. V-636 „DĖL SIUNTIMŲ ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGOMS GAUTI IŠDAVIMO, ĮFORMINIMO IR ATSAKYMŲ PATEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija (POLA) susipažino su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro (toliau – SAM) įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. birželio 28d. įsakymo Nr. V-636 projekto „Dėl siuntimų asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti išdavimo, įforminimo ir atsakymų pateikimo aprašo tvarkos (toliau – Įsakymas)“ pakeitimo projektu (toliau – Projektas). Pritariame ir palaikome Projekto 1, 3 ir 4 punktus ir jiems pastabų neturime. Vis dėlto, manome, kad Projekto 2 p., kuriuo keičiamas Įsakymo 22 p., turėtų būti koreguojamas dėl žemiau nurodytų priežasčių.

Visų pirma, manome, kad siūloma 22 p. formuluotė yra ydinga ir pažeidžianti pacientų interesus. Šiuo metu siūloma Įsakymo 22 p. formuluotė nustato, kad: „22. *Siuntimą asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti, kurių išlaidos apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis, išduoda PAASP paslaugas teikiantis gydytojas ar gydytojas specialistas, teikiantis asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurių išlaidos apmokamos PSDF biudžeto lėšomis.*“ Manome, kad siūloma formuluotė yra pažeidžiama Lietuvos pacientų, mokančių sveikatos draudimo įmokas, teisė gauti specializuotas, PSDF biudžeto lėšomis apmokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (toliau – ASPP) Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos (toliau – LNSS) asmens sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – ASPI), kuomet pacientams siuntimą specializuotoms ASPP (toliau – Siuntimas), išduoda gydytojai, dirbantys LNSS nepriklausančiose ASPI, t. y. neturinčiose sutarties su teritorinėmis ligonių kasomis dėl ASPP apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis (toliau – Sutartis).

Tokie reikalavimai apsunkina ASPP prieinamumą, neigiamai veikia sveikatos priežiūros tęstinumą, prailgina paciento kelią. Įsakymo 22 p. formuluotė nepagrįstai blogina pacientams, mokantiems sveikatos draudimo įmokas, valstybės apmokamų ASPP prieinamumą ir taip juos nepagrįstai diskriminuoja. Tokiu atveju pacientai, net ir gavę iš savo gydytojo, dirbančio ne LNSS ASPI, siuntimą, turi savo lėšomis susimokėti už suteiktą gydytojo specialisto konsultaciją ar atliktus tyrimus. Pacientus diskriminuojantis reguliavimas verčia pacientą tik dėl finansinių aspektų (ASPP apmokėjimo iš PSDF biudžeto) registruotis pas bendrosios medicinos ar odontologijos praktikos gydytojus, kurie dirba LNSS priklausančiose ASPI, kad šie išrašytų Siuntimus specializuotoms PSDF biudžeto lėšomis apmokamoms ASPP. Būtent dėl to dažnai išilgėja paciento kelias iki specializuotos medicinos ar odontologijos paslaugos, o, laukiant pagalbos, paciento sveikatos būklė gali komplikotis. Pažymėtina, kad komplikuoūtų būklių gydymas yra ne tik sudėtingesnis, bet ir brangesnis.

Antra, siūloma formuluotė, apsunkinama gydytojų, dirbančių LNSS nepriklausančiose ASPI, pareiga užtikrinti maksimalias pastangas suteikti geriausias ASPP ir teisę išduoti į juos pagalbos besikreipiantiems pacientams Siuntimus specializuotoms ASPP, apmokamoms PSDF biudžeto lėšomis, LNSS priklausančiose ASPI. Teisė išrašyti Siuntimą pacientui turi būti siejama su gydytojo kvalifikacija, galiojančia medicinos ar odontologijos praktikos licencija pagal įgytą profesinę kvalifikaciją. Manytina, kad gydytojų teisės dirbti ir suteikti pacientams ASPP

jokiais būdais negali būti ribojamos, priklausomai nuo to, ar ASPI, kurioje jis dirba, turi Sutartį, ar ne. Gydytojo pareiga yra teikti kvalifikuotą, rūpestingą pagalbą, todėl kiekvienu atveju gydytojas privalo dėti maksimalias pastangas, jog užtikrintų pacientui teikiamų ASPP aukščiausią kokybės standartą ir pasiektų geriausią gydymo rezultatą. Neatsižvelgiant į gydytojo darbo vietą, ASPI priklausomumą LNSS, Lietuvoje gydytojų veiklai, jų teikiamoms ASPP yra taikomi vienodi teisės aktų reikalavimai, paslaugų teikimo ir veiklos standartai bei kokybės kriterijai. Nepaisant to, ši gydytojo pareiga yra apribojama siūloma nuostatos formuluote, taikant niekuo nepagrįstą vertinimo kriterijų (priklausomumą LNSS). Būtent toks ribojimas ir ASPP gavimas skirtingose ASPI, neleidžia gydytojams tinkamai, dedant maksimalias pastangas, užtikrinti pacientams geriausio gydymo proceso bei teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų tęstinumo.

Trečia, siūlomais pakeitimais, šeimos gydytojams atsiras papildoma administracinė našta ir bus nukrypstama nuo sveikatos priežiūros sistemos reformoje išsikeltų tikslų. Nors šiuo metu SAM vykdo sveikatos priežiūros sistemos reformą, kurios pagrindiniai tikslai yra – ASPP prieinamumo gerinimas, paslaugų tęstinumo užtikrinimas ir pacientų sveikatos kokybės gerėjimas, įskaitant šeimos gydytojų administracinės naštos ir krūvių mažinimas, siūloma formuluotė nukrypsta nuo šių tikslų. Pagal dabartinę siūlom formuluotę, praktikoje atsiras situacijų, kuomet Privalomuoju sveikatos draudimu drausti pacientai, kuriems yra suteikta gydytojo specialisto konsultacija LNNS nepriklausančioje ASPI ir yra nustatytos indikacijos papildomam ištyrimui, bus priversti kreiptis į savo šeimos gydytoją tik dėl Siuntimo išdavimo, tokiu būdu šeimos gydytojams sukeldami papildomą administracinę našta.

Ketvirta, kyla rizika dėl konkurencijos sąlygų bloginimo. Siūloma tvarka bus diskriminuojamos LNNS nepriklausančios ASPI, neigiamai paveikiant jų galimybes konkuruoti su LNSS priklausančiomis ASPI. Tokiu apribojimu bus sukuriama situacija, jog LNSS nepriklausančios ASPI bus mažiau patrauklios Lietuvoje besigydantiems pacientams, kurie nesirinks jų paslaugų, kadangi įprastai pacientai ASPI renkasi pagal jose dirbančių medikų kvalifikaciją, teikiamų paslaugų apimtį ir jų kokybę, taip pat ir finansinį aspektą. Nustatytas ribojimas galimai atgrasys pacientus nuo galimybės rinktis LNSS nepriklausančias ASPI, kuriose nors ir dirba aukšto profesionalumo gydytojai, tačiau jie neturės teisės pacientams išrašyti Siuntimų PSDF biudžeto lėšomis apmokamoms ASPP gauti. Tokiu būdu ir toliau nebus mažinamos pacientų eilės, o LNSS nepriklausančioms ASPI bus sudarytos nepalankios konkurencijos sąlygos, lyginant su LNSS priklausančiomis ASPI.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta aukščiau, siūlome koreguoti Projekto 2 p., kuriuo keičiamas Įsakymo 22 p., formuluotę ir ją išdėstyti taip:

„22. Siuntimą asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti, kurių išlaidos apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis, išduoda PAASP paslaugas teikiantis gydytojas ar gydytojas specialistas, teikiantis **specializuotas ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas**. kurių išlaidos apmokamos PSDF biudžeto lėšomis.“

Manome, kad ši formuluotė pagerintų valstybės apmokamų PSDF biudžeto lėšomis ASPP prieinamumą, sumažintų atvejų, kuomet liga nustatoma vėlyvoje gydymo stadijoje, skaičių bei prisidėtų prie sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo gerinimo ir administracinės naštos šeimos gydytojams mažinimo.

Dėkojame už bendradarbiavimą, dėl detalesnio šio klausimo aptarimo siūlome kreiptis į POLA direktorę Neringą Čiakienę (mob. tel +370 630 60636; el. paštas neringa@pola.lt).

***

POLA yra skėtinė nevyriausybinių organizacija, šiuo metu vienijanti 30 onkologinėje srityje veikiančių nevyriausybinių organizacijų ir turinti daugiau nei 36 000 bendruomenės narių. POLA yra skaidri ir nepriklausoma, onkologinių pacientų interesus atstovaujanti organizacija, kurios misija – siekti proveržio ir gerinti onkologinių pacientų ir jų artimųjų gyvenimo kokybę vėžio išgyvenamumo, gydymo ir gyvenimo su onkologine liga srityse.

Pagarbiai
Neringa Čiakienė

POLA direktorė

